SALUT, UN DRET GLOBAL

PUBLICACIÓ DE LES XARXES SANITÀRIES SOLIDÀRIES DEL PAÍS VALENCIÀ

TARDOR 2018 // 4.000 EXEMPLARS

ILUSTRACIÓ **HUGO CORNELLES**

XARXES SANITÀRIES SOLIDÀRIES
DEL PAÍS VALENCIÀ

LA SALUT GLOBAL, UN DRET REIVINDICAT A TRAVES DEL TREBALL EN XARXA
PÀG 2-3

RESPONSABILITATS DEL NORD EN ELS PROBLEMES SANITARIS DEL SUD
PÀG 4-5

UNA SANITAT SENSE LÍMITS
PÀG 6-7

COOPERACIÓ PER A LA CONSCIENCIACIÓ
PÀG 8

SUPLEMENT EDITAT PER:

La Directa SCCL
www.directa.cat

C. Riego, 37, baixos esquerra
08014 Barcelona
Tel.: 935 270 982
Mòbil: 661 493 117
directa@directa.cat

COORDINACIÓ
PAULA RODRÍGUEZ

EDICIÓ
JESÚS RODRÍGUEZ

FOTOGRAFIA
VICTOR SERRI

CORRECCIÓ
ÈLIA OLIVAN

MAQUETACIÓ
DIEGO MUÑOZ

La salut global, un dret reivindicat a través del treball en xarxa

Naixen al País Valencià les Xarxes Sanitàries Solidàries, un projecte coordinat per medicusmundi Mediterrània, Farmamundi i ACOEC en col·laboració amb 30 entitats locals per a conscienciar sobre salut global i cooperació sanitària

ESTER FAYOS
@EsterFayos

"Les xiquetes han de començar a treballar molt prompte", "Com és possible que nosaltres anem a l'escola o al metge i que moltes nenes no puguen anar-hi?", "Nosaltres tenim menjar, però molta gent del Sud no en té". Aquestes són algunes de les inquietuds i preguntes que es fa l'alumnat dels col·legis de Castelló en acabar una de les tantes xerrades que l'ONGD Youcanyolé Expedicions Mèdiques organitza al nord del País Valencià. Xerrades, tallers i jornades celebrades amb l'únic objectiu de conscienciar la població i encaminar-la cap a un pensament crític, transgressor i compromés en la lluita per al desenvolupament global.

La manera de treballar d'aquesta entitat –mitjançant processos de sensibilització i participació ciutadana, així com de moltes altres que persegueixen la mateixa finalitat– pretén donar resposta als reptes del segle XXI, garantir els drets humans i aconseguir un vertader apoderament i una transformació social que possibiliten un món més sostenible i just. Unes metes que "només es poden aconseguir a través del treball en xarxa", ja que la cooperació permet "una major incidència i conscienciació social", defensa Miguel Medina, president del col·lectiu Youcanyolé i llicenciat en Medicina amb una llarga experiència com a voluntari a Kènia. És per aquest motiu que la seua organització ha començat a cooperar amb el recent projecte Xarxes Sanitàries Solidàries del País Valencià (XSS), una iniciativa impulsada per les ONG medicusmundi Mediterrània, Farmamundi i l'Associació per a la Cooperació entre Comunitats (ACOEC) en col·laboració amb 30 entitats locals del sector sanitari, administracions públiques i universitats.

Aquestes organitzacions de l'àmbit sanitari busquen, a través de la formació i la reflexió, traçar unes línies conjuntes sobre la manera d'entendre la salut global. "No és només l'assistència sanitària, sinó el benestar integral o global que han de tindre totes les persones perquè es complisca el dret a la salut", indica María Rasal, tècnica d'educació per al desenvolupament de Farmamundi. El terme *salut global* implica, doncs, assegurar una bona qualitat no sols en l'àmbit mèdic sinó també en el laboral, familiar i emocional. Així mateix, pretenen facilitar la formació de l'estudiantat i les professionals en matèria de solidaritat i salut global, visibilitzar la implicació del sector sociosanitari al País Valencià i crear un espai col·lectiu per a fomentar la participació ciutadana.

DRETS QUE NO ENTENEN DE FRONTERES

Aquesta unió d'esforços ha permés expandir les activitats i la lluita per la defensa del dret a la salut per tot el territori valencià. Un exemple d'açò és la Mostra Itinerant de Cinema i Salut Global "Mirant", amb la qual es busca que la ciutadania prenga consciència de les problemàtiques que es donen en tot el planeta sobre salut global, qüestions de gènere, medi ambient o drets humans. D'aquesta manera, davant d'una oferta audiovisual copada pels projectes comercials dirigits per grans multinacionals, es "dona a entendre el cinema com una ferramenta per a transmetre valors i conscienciar de les problemàtiques que hi ha als països amb menys oportunitats al desenvolupament", explica Medina.

Cada dia, milers de xiquetes abandonen l'escola per la falta de recursos econòmics de les seues famílies i són relegades a realitzar les tasques de la llar. Segons les Nacions Unides, més de 47.000 nenes es veuen obligades a

Xerrada de formació durant les II Jornades de la Xarxa Sanitària Solidària d'Alacant

Les xarxes volen formar l'estudiantat i les professionals en matèria de solidaritat i salut global, visibilitzar la implicació del sector sociosanitari al País Valencià i crear un espai col·lectiu per a fomentar la participació ciutadana

casar-se diàriament. El Fons Internacional d'Emergència de les Nacions Unides per a la Infància (Unicef) calcula que 246 milions de menors d'edat són víctimes del treball infantil, el 70% dels quals treballen "en condicions perilloses, que inclouen la mineria, feines agrícoles amb productes sotmesos a químics i el maneig de maquinària perillosa". L'impacte del canvi climàtic, amb inundacions, sequeres i tempestes, ha destruït milers d'habitatges, i, segons l'Organització Mundial de la Salut (OMS), la meitat de la població mundial no disposa de serveis mèdics essencials.

Aquestes són algunes de les realitats que es pretenen donar a conéixer a través de les mostres de cinema organitzades per Xarxes Sanitàries Solidàries. Una vegada fixada l'atenció en aquests temes, "l'objectiu és debatre i reflexionar-hi de manera col·lectiva per determinar quin és el nostre paper en tot açò i saber com podem contribuir a aconseguir un món més sa i just", ja que el terme *salut* "és un concepte global, que no entén de fronteres i, per tant, s'ha d'afrontar de manera comunitària", destaquen des de l'entitat.

Una altra de les activitats impulsades arreu del territori valencià són les jornades formatives, en què mitjançant xerrades, taules rodones, tallers, teatres i exposicions fotogràfiques es reflexiona sobre un tema relacionat amb la lluita pels drets humans. A més a més, també "permet ajuntar els esforços de cada organització per comunicar els nostres valors i fomentar la participació ciutadana", postil·la Medina.

EDUCAR A LES AULES, CARRERS I LLARS

Xarxes Sanitàries Solidàries entenen l'educació per al desenvolupament (EpD) com els processos educatius que es realitzen des de les societats del Nord amb l'objectiu de construir una consciència de ciutadania global, crítica i que exercisca els seus drets. Aquesta és la línia que segueixen les seues activitats per tal d'aconseguir la implicació de la població en l'àmbit local i combinar-la amb els esforços globals. Ací és on entra el treball de les organitzacions no governamentals com les que formen part de Xarxes Sanitàries Solidàries, "ja que han de traçar les connexions amb els moviments globals", defensa Alejandra Boni, doctora en Dret i investigadora de diferents projectes sobre educació per al desenvolupament, cooperació internacional i innovació social, entre d'altres.

Els processos formatius es poden dur a terme des de diferents àmbits. Per una banda, es troba l'educació formal, la qual intenta influir en el desenvolupament del currículum dels centres educatius a través d'assignatures específiques o amb la inclusió d'alguns dels continguts, temàtiques o metodologies relacionades amb l'educació per al desenvolupament. Per a Boni, treballar des d'aquest àmbit "té una gran potència social, ja que es defensen els valors per a un món més solidari i just a l'espai reglat".

Per altra banda, el desafiament de l'EpD també es troba als moviments socials, el que les expertes denominen l'àmbit no formal. A través de les xarxes d'economia solidària, les xarxes sanitàries o els col·lectius socials, també es poden canviar "els nostres estils de vida perquè tot el món puga accedir a una vida digna", assenyala Rasal. En aquest sentit, l'educació per al desenvolupament incideix en el comerç just i local, així com en unes relacions laborals dignes, ja que, d'aquesta manera, segons la tècnica de Farmamundi, "s'enforteixen les xarxes de cada territori i, per tant, es lluita contra els patrons consumistes i en favor d'un món més just i solidari".

CIUTADANIA ACTIVA PER CANVIAR EL MÓN

L'educació per al desenvolupament es caracteritza per la seua multiplicitat de metodologies. Algunes d'elles parteixen d'experiències properes i situacions reals que viuen les persones dels països empobrits econòmicament per tal de sensibilitzar i conscienciar la ciutadania de les distintes problemàtiques i realitats. Unes altres es fonamenten en mètodes socioafectius, en què es facilita un clima de confiança i estima a través de jocs o representacions teatrals. Tanmateix, Boni defensa, principalment, aquelles que es basen en processos participatius, dinàmics i cooperatius.

"Les metodologies participatives tenen un gran potencial, perquè és la gent qui construeix el seu coneixement amb la seua pròpia pràctica", explica l'experta. Així, a través de la creació audiovisual, la fotografia o qualsevol altra expressió artística, per exemple, es fomenten els valors que defensa l'educació per al desenvolupament. I en eixe procés d'investigació i aprenentatge és "on es genera el pensament crític i s'entén, des de l'arrel, la interculturalitat, les qüestions de gènere, les migracions...", detalla.

Fer èmfasi en els conceptes de *ciutadania* i *salut globals*, i en la lluita perquè tothom gaudisca dels seus drets és un dels objectius que té l'educació per al desenvolupament i, per efecte, també les organitzacions i xarxes que es teixeixen per aconseguir-ho. Amb aquesta finalitat naixen les Xarxes Sanitàries Solidàries, que, amb la formació cap a la solidaritat i el reconeixement de què les problemàtiques dels països empobrits es deuen a factors globals generats als països enriquits, articularan i conscienciaran de les mesures necessàries per a reivindicar el compliment dels drets humans.

Responsabilitats del Nord en els problemes sanitaris del Sud

En un món globalitzat, alguns dels majors reptes als quals haurem de fer front en els pròxims anys i que afectaran greument la salut de les persones són el canvi climàtic i la contaminació

Una metgessa atèn infants en una comunitat

LAIA MAS CLIMENT
@LaiaMas

Una manera de veure i abordar la salut com un bé públic mundial, com un tema de justícia social i com un dret universal. Així és com defineix l'Institut Nacional de Salut Pública de Mèxic el concepte de *salut global*. Aquest terme ha pres rellevància en les últimes dècades, quan s'ha fet més evident que mai que vivim en un món connectat on la salut també és global. En l'actualitat, moltes societats enfronten diàriament greus problemes sanitaris, com ara la mala salut reproductiva o les malalties infeccioses, que provoquen unes elevades taxes de mortalitat i no garanteixen el benestar i la vida sana. Tot i que assegurar ambdós preceptes -benestar i vida sana- són objectius marcats pels organismes mundials des de fa dècades, l'any 2015 més de 16.000 infants menors de 5 anys moriren cada dia. I en el món globalitzat en què vivim, els problemes sanitaris dels països del Sud -els que més els pateixen- no es poden desvincular de l'estil de vida dels del Nord ni alleugerir-los de la responsabilitat col·lectiva.

La salut no entén de fronteres, i és per això que les organitzacions que hi treballen aposten perquè els problemes sanitaris s'aborden de manera global i comunitària. Un exemple que ens pot ajudar a visualitzar-ho és que en aquest món globalitzat alguns dels majors reptes als quals haurem de fer front en els pròxims anys i que afectaran greument la salut de les persones són el canvi climàtic i la contaminació. Aquestes dues problemàtiques venen generades en gran part per les pràctiques i estils de vida dels països del Nord, i afectaran tot el món, però amb més intensitat els països del Sud.

COMBATENT L'ASIMETRIA

La cooperació per al desenvolupament és un element clau per a la lluita pel dret a la salut. Els valors al voltant dels quals gira la salut global són l'equitat, l'ètica i el respecte als drets humans. A més, dona preferència al treball amb grups poblacionals més desafavorits socialment, respon als reptes comuns amb profunditat local i abast global, promou la implicació de la ciutadania afectada i impulsa la interdisciplinarietat i la interseccionalitat. Aquesta visió de la salut emfatitza les col·laboracions horitzontals i els processos compartits entre països, així com respecta els propis de cada comunitat i contribueix a trencar l'asimetria en la salut.

El concepte d'*asimetria en la salut* s'utilitza per a posar en relleu que els països del Sud, que representen un 84% de la població mundial, reben només el 18% de l'ingrés global en sanitat. Segons dades de l'informe *La política de la salut global: agenda, actors i perspectives* del Consell Argentí per a les Relacions Internacionals, l'any 2007 aquests països concentraven el 93% de les malalties que causen mort precoç i invalidesa, però només gastaven l'11% del que el món sencer invertia en sanitat. D'acord amb la informació feta pública per l'Organització Mundial de la Salut, a principis del segle XXI, vint països de l'Organització per a la Cooperació i el Desenvolupament Econòmics (OCDE) van consumir el 90% d'aquests recursos sanitaris, tot i que junts només representaven el 20% de la població mundial. Així, la salut global pretén eliminar aquestes diferències.

COMUNICACIÓ COM A EINA D'APODERAMENT I CONSCIENCIACIÓ

Un dels elements clau per posar en pràctica la salut global és la sensibilització de les persones d'arreu del món al voltant del significat d'aquest concepte. És per això que la comunicació és molt important per donar a conéixer de què estem parlant quan parlem de la sanitat interconnectada arreu del planeta. Una iniciativa que ha ajudat a visibilitzar-ho és *La salud en mi comunidad*, un documental de CreaSalud -projecte de transformació social al País Basc i Nicaragua en el qual diferents persones reflexionen sobre el dret a la salut i la desigualtat en el seu accés. Al documental, quatre dones indígenes i mestisses de la Regió Autònoma de la Costa Carib Nord de Nicaragua mostren la realitat de la salut de les seues comunitats

"MIRANT", CINEMA SOBRE SANITAT, VULNERACIÓ DE DRETS I CANVI CLIMÀTIC

El documental *La salud en mi comunidad* és un dels que es projectarà en la I Mostra de Cinema i Salut Global "Mirant", organitzada per les Xarxes Sanitàries Solidàries del País Valencià, que enguany té lloc per primera vegada durant els mesos de novembre i desembre de 2018 a les ciutats d'Alacant, València i Castelló. "Mirant" és un joc de paraules que naix de *mostra* i *itinerant*, i que vol aconseguir "dirigir la mirada cap a alguna cosa i fixar-hi l'atenció". En aquest cas, les organitzacions que formen part de les xarxes volen centrar l'atenció en els problemes que hi ha al planeta en matèria de salut global, des d'enfocaments de gènere, medi ambient i drets humans. L'objectiu de la mostra és, d'una banda, sensibilitzar sobre aquests temes i, d'altra banda, generar debat i reflexió de forma col·lectiva sobre el paper que juguen les nostres societats en la salut global i com podem contribuir a aconseguir un món més sa i, per tant, més just.

La selecció de pel·lícules a projectar s'ha fet a través d'una votació en la qual han participat més de vint entitats de les tres Xarxes Sanitàries Solidàries que existeixen al País Valencià. A més de *La salud en mi comunidad*, també es projectarà *Sonita*, la història d'una refugiada afgana menor d'edat que sobreviu a l'Iran mentre tracta de ser rapera; amb les seues lletres denuncia abusos com per exemple els casaments forçats a què es veuen obligades moltes xiquetes del seu país i que afecten greument la salut sexual i reproductiva. La tercera i última pel·lícula d'aquesta mostra és *Thank you for the rain*, que ens alerta sobre els efectes que el canvi climàtic té i tindrà, encara més en un futur, sobre determinades comunitats i països, i, en general, en la salut global.

▶ Protagonista del documental *La salud en mi comunidad*

▲ Curs de formació de personal sanitari de medicusmundi Mediterrània

Un element clau per posar en pràctica la salut global és la sensibilització de les persones d'arreu del món sobre el significat d'aquest concepte

a través de les entrevistes que han fet elles mateixes amb els seus telèfons mòbils. La salut materna i el paper de les llevadores, l'organització comunitària com a factor de garantia de l'accés a la salut, l'educació en salut o les qüestions relacionades amb el binomi gènere i salut són algunes de les qüestions que s'aborden en aquest reportatge audiovisual construït en gran part a través de les gravacions.

Així, aquest projecte centrat en la salut s'emmarca també dins el que es coneix com la *comunicació per al desenvolupament*, un altre dels àmbits que més força està prenent d'un temps ençà com a ferramenta per a l'apoderament de les persones. El concepte de *comunicació per al desenvolupament* –substituït per determinats sectors pel de *comunicació per al canvi social* o *per a l'apoderament ciutadà*– es refereix al procés social que fomenta el diàleg entre les comunitats i les responsables de l'adopció de decisions locals, nacionals i regionals. Els seus objectius són fomentar el desenvolupament i implementar polítiques i programes que milloren la qualitat de vida de totes les persones a través de la comunicació. Enfront d'un sistema de comunicació vertical i les relacions de poder que es donen en els mitjans i formes de comunicació tradicionals, des dels anys 50 s'utilitza la comunicació com un mitjà transformador i potenciador del desenvolupament.

La comunicació comunitària, al contrari de la de masses, afavoreix la visibilització de les diferents veus de la societat, legitimant per igual tots els actors i les actores participants i sent conscients del poder de les històries per a la configuració social, política i cultural. Projectes com el documental *La salud en mi comunidad* demostren la necessitat del treball interdisciplinari en els projectes de cooperació, en els quals la comunicació s'ha convertit en una ferramenta clau. "Amb aquest projecte, afavorim els processos d'apoderament per a la posada en pràctica d'accions transformadores que es poden portar a terme des dels telèfons mòbils, amb l'objectiu de promocionar el dret a la salut", afirma Pablo Vidal, responsable de Farmamundi al País Basc. "Pretenem contribuir a processos de transformació social a partir de les oportunitats que ofereixen les tecnologies de la informació i la comunicació".

Una sanitat sense límits

L'abusiu preu dels medicaments o l'exclusió en l'accés a la sanitat per a persones migrants o en situació de pèrdua del lloc de treball són alguns dels eixos de reivindicació de les entitats

MARTA SANTACATALINA
@MSantacatalinaG

L'article 25 de la Declaració Universal de Drets Humans estableix que tota persona té dret a la salut i a una assistència mèdica necessària. Tal com ho recull la Constitució de l'Organització Mundial de la Salut (1946), és "el dret al grau màxim de salut que es puga aconseguir"; dret reiterat i reafirmat en diverses ocasions, com a la Declaració d'Alma-Ata en 1978 i a la Declaració Mundial de la Salut en 1998.

"L'estat té una obligació i una responsabilitat absolutament indelegable de prestar serveis sanitaris a la població i proveir-la dels béns que necessite, quan els necessite i de la manera en què els necessite", afirma Evangelina Martich, membre de l'Institut Global de la Salut i una de les ponents a les segones jornades formatives de la Xarxa Solidària Sanitària d'Alacant.

ACCÉS LIMITAT ALS MEDICAMENTS A L'AMÈRICA LLATINA

L'Amèrica Llatina aglutina un conglomerat de sistemes sanitaris molt variat, i cap país, a excepció de Cuba, té un sistema nacional únic. L'accés a la sanitat es veu truncat per una alta burocratització del sistema i una falta d'intencionalitat política. Pel que fa a l'accés als medicaments, en molts casos se li suma una dependència dels principis actius de països productors com l'Índia o la Xina, que després es trasllada al preu final del producte.

La seguretat social -el cas d'Argentina és molt clar- està lligada a la condició de treballador formal, és a dir, només la població que treballa regularment i el seu entorn familiar tenen accés a la seguretat social. Pel que fa a l'accés als medicaments, també acaba estant restringit econòmicament, tot i que varia en funció de les malalties. La doctora Martich afirma que el copagament dels medicaments en aquests països comporta un gran avenç, i incideix que cal fer una distinció conceptual entre l'Amèrica Llatina i els països europeus: "A l'Amèrica Llatina el canvi ha estat a la inversa; abans pagaves el 100% i actualment pagues només el 50 o el 60% del producte farmacèutic".

En termes de regulació econòmica, en el que més s'ha avançat en aquests països ha sigut en l'encara incipient implementació de polítiques de medicaments genèrics. Polítiques que tenen deficiències, per exemple, en l'establiment dels preus, ja que el preu dels genèrics se situa per sobre dels productes de mercat o bé s'estableix en funció de la comparativa internacional sense tenir en compte la renda nacional. Tot i les deficiències de les polítiques reguladores, segons afirma Evangelina, és més difícil analitzar l'estructura de despeses dels medicaments com es fa a l'Estat espanyol, perquè la informació no està disponible i es desconeixen, per tant, les negociacions entre la indústria farmacèutica i el govern.

Evangelina defineix quatre funcions bàsiques de l'estat respecte als medicaments: informar la població, proveir el dret a la salut gratuïtament, regular tècnicament i econòmica l'accés als medicaments i produir-los.

SIS ANYS DE LLUITA PER LA SANITAT UNIVERSAL

A diferència dels països llatinoamericans, l'Estat espanyol sí que comptava amb un sistema nacional únic, que entenia la salut

L'estat hauria de tenir quatre funcions bàsiques respecte als medicaments: informar la població, proveir el dret a la salut gratuïtament, regular tècnicament i econòmica l'accés als medicaments i produir-los

com un dret universal fins a la publicació del Decret 2012, que al juny posava fi a la sanitat universal argumentant la insostenibilitat del sistema. No s'ha publicat cap informe que demostre que l'aplicació del decret no haja suposat cap estalvi econòmic, però sí que ha discriminat milers de persones del sistema sanitari tant per la seua situació administrativa com per la seua situació laboral, amb mesures com l'establiment del copagament de productes farmacèutics per renda o l'obligatorietat de presentar la documentació. Organitzacions de la societat civil i associacions de professionals no han deixat de lluitar per revertir el canvi del model sanitari, que va ser imposat sense debat públic, sense cap informació que avalara les retallades i que ha sigut criticat per nombrosos organismes internacionals de drets humans.

Un any després del decret, la Generalitat Valenciana posava en marxa el Programa valencià de protecció a la salut, un mecanisme que pretenia pal·liar les vulneracions al dret de la salut al territori. La seua escassa difusió i informació, així com les dificultats per a aplicar-lo, van provocar que l'eficàcia del programa no fóra l'esperada. L'onzé informe de l'Observatori del Dret Universal a la Salut del País Valencià (ODUSALUD) va registrar, en el període del 2012 al 2015, unes 1.338 notificacions de vulneració del dret a la salut, entre les quals es trobaven 144 casos de menors desateses -tot i que la normativa de llavors mantenia el dret a l'assistència sanitària per a menors- i de les quals un 15% feien referència a la falta de tractament per raons econòmiques.

Va ser el 2015, després de les eleccions autonòmiques del maig, quan el Consell de la Generalitat va publicar el Decret llei, del 24 de juliol, pel qual es regulava l'accés universal a l'atenció sanitària al País Valencià, que més tard seria desenvolupat al Decret 169/2017. El govern espanyol va recórrer aquesta llei al Tribunal Constitucional; el recurs va ser admés a tràmit i cautelarment suspés des de l'octubre de 2016 al març de 2017. A la resolució, el Tribunal Constitucional va considerar que cap suposat benefici econòmic podia primar sobre el dret a l'accés a la sanitat. Malgrat aquesta primera resolució, el desembre de 2017 el decret llei es va declarar inconstitucional, amb un argument ben diferent: la intromissió de les comunitats autònomes en competències que no els corresponien.

La situació d'incertesa legislativa, juntament amb l'arbitrarietat i la falta d'aplicació administrativa efectiva del decret als centres sanitaris, ha dificultat la implementació

d'una atenció sanitària universal i ha deixat exclosos milers de persones del sistema de salut. Les entitats, però, no han deixat de lluitar perquè s'aplique. La Comissió Mixta -creada el 2016 i constituïda per Amnistia Internacinal, Creu Roja i ODUSALUD- ha aconseguit que la Conselleria de Sanitat Universal i Salut Pública acceptara una sèrie de compromisos com les campanyes de difusió de sol·licitud d'assistència sanitària, l'ampliació dels terminis de vigència de documentació o l'elaboració d'un protocol d'actuació per a les treballadores socials. L'últim informe d'ODUSALUD presenta una disminució dels casos de vulneració de la salut, però en aquest context de canvis legislatius continuats i de bloqueig per la implementació del decret llei s'han notificat 173 incidències entre 2017 i el primer semestre de 2018, el 14% de les quals afectaven menors. "Mentre seguisquen recollint-se incidències, continua sent imprescindible, per part de les entitats, una vigilància i comunicació d'aquestes", afirmen al catorzé informe.

Aquest últim any, amb el nou govern de Pedro Sánchez, s'ha revertit el redactat del decret llei aprovat per Rajoy, però no s'ha recuperat la salut com un dret i continua entenent les persones com a usuàries. Tot i que estableix nombroses excepcions que flexibilitzen l'accés a la salut, no ha eliminat la condició d'assegurada per accedir a la sanitat, fet àmpliament criticat per la Federació d'Associacions per a la Defensa de la Sanitat Pública (FADSP). Encara no se sap com s'implementarà aquest sistema, i diverses entitats lluiten i interpel·len els governs a vetllar per certs compromisos, com l'exigència d'una transmissió clara i òptima de les instruccions o del foment de la formació de professionals en la concepció de la salut global. Xarxes Sanitàries Solidàries del País Valencià vol contribuir, a través de processos d'educació per al desenvolupament, que la ciutadania tinga les ferramentes necessàries per a avançar en una mateixa direcció: la defensa del dret a la salut des d'una visió global, integral i incloent, tant a les comarques valencianes com arreu del món.

COOPERACIÓ PER A LA CONSCIENCIACIÓ

El projecte Xarxes Sanitàries Solidàries del País Valencià naix amb l'objectiu d'unificar els esforços de diverses organitzacions en la lluita per la defensa del dret a la salut global. La iniciativa, impulsada per les organitzacions no governamentals per al desenvolupament (ONGD) medicusmundi Mediterrània, Farmamundi i l'Associació per la Cooperació entre Comunitats (ACOEC), engloba un total de 30 xarxes i entitats del sector sanitari del territori valencià que treballen en la formació de professionals i estudiants en temes de salut global com, per exemple, l'ONGD Youcanyolé Expedicions Mèdiques o l'ONG Safané Burkina Faso; així com institucions públiques, com els ajuntaments de Castelló, València i Alacant; universitats i els col·legis professionals oficials en matèria sanitària.
Un dels objectius de Xarxes Sanitàries Solidàries és aconseguir una ciutadania molt més formada sobre les distintes realitats que es donen al món i les possibles solucions per als problemes sanitaris. D'aquesta manera, mitjançant accions realitzades en l'àmbit local a través de la cooperació entre les diferents entitats, es pretén incidir globalment sobre la manera d'entendre la salut global i aconseguir els canvis necessaris perquè el dret a la salut siga una realitat en tots els països.

Aquesta iniciativa no entén la salut com el simple fet d'estar sa o no estar malalt, sinó com un concepte de justícia social. Per tant, considera necessari organitzar diferents activitats, com mostres de cinema i jornades de formació, perquè la societat prenga consciència de les desigualtats que es donen al món.
La desinformació de les treballadores socials i del personal dels centres sanitaris, donada per un canvi legislatiu continuat i pel bloqueig de la implementació del Decret llei 2015, ha estat una de les causes de l'exclusió de persones al sistema de salut. Gràcies a la cooperació entre les diverses entitats ha sigut possible una lluita constant per la recuperació a l'accés universal a la salut al País Valencià, evidenciant la necessitat d'una formació de qualitat per la defensa de la salut des d'una visió global, integral i incloent.

Més informació al web redsanitariasolidaria.org o als perfils de Facebook i YouTube

@RedSanitaria

XARXES SANITÀRIES SOLIDÀRIES
Multipliquem salut

VALÈNCIA
Carrer d'Utiel, 16
46020 València
Contacte: **670 394 103**

Parc Tecnològic
Carrer de Johannes Gutenberg, 5
46980 Paterna (València)
Contacte: **674 658 935**

CASTELLÓ
Carrer Major, 56, escala 3, 8B
12001 - Castelló de la Plana
Contacte: **964 222 020** - **601 187 746**

ALACANT
Avinguda de Dènia, 47
03013 Alacant
Contacte: **965 650 487** - **660 575 104**

Amb el finançament de
la Generalitat Valenciana

GENERALITAT VALENCIANA
Conselleria de Transparència, Responsabilitat Social, Participació i Cooperació